

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉS ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Negyedévre 110 K Egész évre 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Nyugatmagyarországon minden csendes Újabb halasztást remélnék

Budapest, aug. 23. Nyugatmagyarország ügyében sem tegnap, sem ma újabb esemény nem történt. Az átadás határideje augusztus 29. Amíg az antant hatalmak ezt a határidőt meg nem hosszabbítják, addig ez a végleges dátum, de a meghosszabbítás valószínűleg nem fog megtörténni. Az átadás megtörténteig az összes hivatalnokok helyükön maradnak. Ezen a területen a rendet a magyar csendőrség biztosítja.

Bécs, aug. 23. A „Neue Freie Presse” írja: A esatiakozás ellen vasárnap lefolyt tüntetésre való tekintettel míg szövetségközi katonai bizottság Nyugatmagyarországon tartózkodik, addig tilos minden nyilvános gyűlés és minden felvonulás. A bizottság szeptember 6-ig marad Nyugatmagyarországon.

mondjam, hogy Ausztria jól tudja, hogy nem lesz köztünk egyetlenegy ember sem, aki lelkében és szívében ezt az elkéserevést Ausztriát szemben ne dpolná. Mint Sopron város képviselője a város nevében ünnepélyesen tiltakozom az ellen, hogy a város és Nyugatmagyarország osztrák iga alá kerüljön. (Lelkes eljenzés a Ház minden oldalán.)

Azután a Ház harmadszori olvasásában elfogadja az ingatlan vagyonsváltásgról szóló törvényjavaslatot és tudomásul veszi az ingatlan vagyonsváltás alapján eddig beszédett összegek hovaforrásáról szóló miniszteri jelentést.

Barla-Szabó József kifejti, hogy Nyugatmagyarországot az az Ausztria akarja elvenni, amely évszázadokon át velünk együtt élt. Ausztria pillanatnyi érdekeiért feláldozta erkölcsi kötelességét. Az antant junktimot csinált a nyugatmagyarországi és baranyai kérdés között. A délmagyarországi részek megszállása egyike volt a rajtunk esett sérelmek legnagyobbikának. A jugoszlávok, akik Délmagyarországot a trianoni békeszerződés rendelkezéseinek ellenére megszállva tartották, kommunista tüzfészekké alakították át Baranyát, remélve, hogy ezzel Magyarországnak árthatnak. Számításuk azonban nem sikerült, mert a kommunizmus nem Magyarország felé, hanem Jugoszlávia felé terjedt.

— Meg kell ezenkívül állapítani, hogy a szerbek a legutóbbi hónapokban ezen részek termését elvitték és nagy adókat vetettek ki a népre, úgy hogy végre az antant is belátta a jogtalanságokat és kényszerítette őket, hogy adják át a baranyai területeket. Bizom abban, hogy a délvégek lakosságát teljesen érintetlenül hagyta a kommunizmus. A kormánynak igyekezni kell megteremteni az egyetértés és testvéri szeretet érzését magyar és magyar között, de a főbűnösöknek feltétlenül bünhődni kell, a nagy tömeggel szemben azonban a testvéri szeretetnek kell érvényesülni. (Ugy van, ugy van! Élénk helyeslés.)

Kéri a kormányt, hogy tájékoztassa a nemzetgyűlést arról, hogy mily eredmények várhatók Nyugatmagyarország átadása tekintetében és milyen körülmények között történt a délvégek átvétele? Kérdi a kormányt, hogy mit szándékszik tenni a baranyai kommunisták megbüntetésére tárgyában.

Az interpellációt kiadják a külügyminiszternek.

Lingauer Albin: Nyugatmagyarországból jövők, hogy az utolsó órákban felvilágosítást kérjek a kormánytól Nyugatmagyarország jövőjét és sorsát illetőleg. Nyugatmagyarország népe ez időszert az átadásról semmi biztost nem tud. Arra kérem a kormányt, hogy nyilatkozzék a nyugatmagyarországi kérdésben, hogy Ausztria kimondotta-e a végső szót? Meg kell mondani a lakosságnak a valót, hogy Nyugatmagyarország megmarad-e Magyarországnak, vagy sem?

— Eddig mindig azt a választ kaptuk, hogy „Bizalom bizalom, csak bizni!” Mi továbbadtuk ezt és szavahihetőségünket tettük kockára mi, nyugatmagyarországi képviselők. Ha tudatták volna velünk, hogy minden bizalom alap nélkül való, úgy mi magunk szerveztük volna meg Nyugatmagyarország lakosságát, hogy fegyveresen tiltakozzunk Nyugatmagyarország átadása ellen. Kérdem; Hajlandó-e a kormány nyilatkozni arról, hogy hogyan áll ezen országrész sorsa? Hajlandó-e a retorziók terére lépni és a diplomáciai összeköttetés megszakítását Ausztriával szemben megtenni, valamint hajlandó-e a Ház megtenni, hogy magát

A kormány az 1920. évi I. törvény alapján áll Nem engedi a királykérdés idő előtti bolygatását Semmiféle propagandát nem tűr

Budapest, augusztus 23. A nemzetgyűlés mai ülésén elhangzott interpellációk során Csontos Imre kéri a nemzetgyűlést, hogy az itt működő antant-bizottságok előtt tárják fel a nemzet szomorú helyzetét. Bizonyítsuk be előttük, hogy Magyarország sohasem akarta a háborút. A háborút a Habsburgok akarták. Ne bolygassuk a királykérdést! Interpellációt terjeszt be a külügyminiszterhez és az összkormányhoz, hogy van-e tudomásuk arról, hogy a külföldön állandóan folyik a megtevesztő propaganda arról, hogy IV. Károly visszahívását követeli a nemzet. Bethlen István gróf miniszterelnök a kormány nevében kijelenti, hogy a kormány az 1920. évi I. t. cikk alapján áll. Ennek folytán a kormány semmiféle propagandát nem enged meg aziránt, hogy a királykérdést idő előtt bolygassák. Ezen az állásponton állunk ma is. Kéri válaszában tudomásulvételét.

Csontos és a Ház a választ tudomásul vették.

Nyugatmagyarország Ausztria ellen

Elszakított véreink ünnepélyes tiltakozása
 Megtorlást követelnek -- A tót autonomia

A kormány mindent megtesz a kisebbségek védelmére

Budapest, aug. 23. A nemzetgyűlés mai ülését 10 óra után nyitotta meg Gaal Gaszton elnök. Bemutatja az elnök a debreceni MÁV. nyugdíjasok kérvényét anyagi helyzetük javítása tárgyában. Kiadják a pénzügyi bizottságnak.

Klébersberg Kunó: Minthogy a nemzetgyűlés hosszabb szünetre megy, napirend előtt voltam kénytelen szót kérni, hogy mint Sopron város képviselője a városnak és az egész Nyugatmagyarországnak az osztrák iga alá való bocsátása ellen tiltakozzam. Meg vagyok győződve arról, hogy a kormány mindent el fog követni a nyugatmagyarországi kérdésben, amely az adott esetben szükséges. Kötelességem azonban, hogy feleljem tiltakozó szavamat az antanttal, különösen Ausztriával szemben.

— Tiltakoznom kell lelkem egész erejével az antant eljárása ellen Európa és az egész világ színe előtt, mert ami Sopron városával és Nyugatmagyarország többi városával történik, az a népek önrendelkezési jogába vág. Mi nyugatmagyarországi képviselők kivétel nélkül kijelentjük, hogy Nyugatmagyarországnak Magyarország testében való megmaradásához a legrendíthetlenebbül ragasz-

kodunk. A nép már abban a szavazásban, amellyel minket megválasztott képviselőül, kifejezésre juttatta Magyarországhoz való hűségét, és Nyugatmagyarország és Sopron városa már ismételen kifejezést adott népgyűléseken, törvényhatósági bizottsági üléseken annak, hogy a magyar hazától elszakadni nem akar. Tiltakozunk különösen Ausztriával szemben, mert tagadjuk azt, hogy Ausztriának erkölcsi jogosultsága lenne ahhoz, hogy Nyugatmagyarországot tőlünk elvegye. A magyar nemzet a világháboruból teljes mértékben kivette részét. A háboru végén Ausztria oda-sompolygott az osztrákok közé és ő is részt kért Magyarországból. Ha sikerülne Ausztriának Nyugatmagyarországot hatalmába keríteni, Nyugatmagyarország birtoka áldást Ausztriára nem hozna. Ismerjük már az osztrák uralmat a multból, II. József, Kollonich és a többiek uralmából. Mi már szakértők vagyunk az osztrák iga elviselésében, de értünk az osztrák iga lerázásához is. Meglesz az akarat és erő arra, hogy az osztrákoknak az uralmát keserűvé tegyük és hogy Nyugatmagyarország lerázza magáról az osztrák igtát.

— Kötelességemnek tartom, hogy én, mint akinek ereiben osztrák vér is esőrgedez, el-

el ne napolja, amikor ilyen fontos kérdésekről van szó.

Bánffy Miklós külügyminiszter: A minap tartottunk egy külügyi bizottsági ülést, ahol mindenről felvilágosítottuk a nemzetgyűlés tagjait és részleteket is mondtunk el. A lényeg az, hogy Ausztriával újabb tárgyalások vannak folyamatban, amelyek az osztrák külügyi bizottság aug. 3-iki határozatában foglaltak szerint történnek. Ez a bizottság nem találta meg az alapot a további tárgyalásra. Az Ausztriával való tárgyalás a legvégső határokig elment. Ezen kérdésekben a tanácskozás sürgős megindítását követeltük. Akkor a részletekre nem terjeszkedhettem ki, csak a magyar szempontokat kívántam előadni. Ezen a téren a tárgyalásnak sürgős megnyitására vonatkozólag újabb tárgyalások vannak folyamatban, amelyek előreláthatólag rövid időn belül befejezettek. En csak arra szoritkozom, hogy a nyugatmagyarországi kérdésnek ilyen formán való alakulása a nemzet érzelmét a legnagyobb megdöbbenéssel töltötte el. A továbbiakra nem térhetek ki. Nagyon tévednek azok, akik azt hiszik, hogy mi csak pipázunk és hogy csak a piacon kiabáljuk az integritás elvét.

Rukovszky közbekialt: Ez nem válasz!

Lingauer: Sajnálom, de a külügyminiszter ur választát tudomásul nem vehetem.

A Ház a külügyminiszter választát tudomásul vette.

Budavry László: A magyar nemzet még be sem hegesztette azokat a sebeket, amelyeket a világháború és a két zsidóforradalom okozott, máris újabb sebeket ütnek rajtuk. Szükségesnek tartja a kormány figyelmét felhívni azon szomorú jelenségekre, amelyek már a tulságig fokozódtak, amikor százezer ember pusztult el a háború következtében. Itt Budapest mellett, Budaujhelyen 1200-al szaporodott a zsidótelepek száma, holott a forradalom előtt csak 300 volt. Interpellációjában kéri a kormányt, hogy tegye megfontolás tárgyává ezt a kérdést és rendeletileg sürgősen intézkedjék az iránt, hogy zsidók és külföldiek seholse telepedhessenek le és illetőséget ne válthassanak, továbbá kéri, hajlandó-e a szabadkőműveseknek hivatalukból való eltávolítása iránt intézkedni?

Bethlen István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány nem hajlandó újabb rendeletet kibocsátani, mert az a rendelet, amely a galiciaiak kitelepítésére vonatkozik, még most is érvényben van. A másik kérdésben, amely a szabadkőműveseknek a hivatalukból való eltávolítására vonatkozik, a közelmúltban már intézkedés történt, úgy hogy nem áll módjában újabb intézkedést tenni.

Szmrecsányi György: Szólni akarok azon testvéreinkről, akik tőlünk elszakadtak, a nemzeti kisebbségekről. A trianoni békeszerződés a nemzetiségi kérdést nem oldotta meg. Több millió magyart és más nemzetiségűeket, akiket ezer éves kötelék fűzött az anyaországhoz, a legnagyobb csapás érte. A cseh uralom sem etnografiai, sem geográfiai alapon nem állja meg helyét. A Felvidék a trianoni béke szerint azért jutott a csehek birtokába, mert azt mondták, hogy ott nagy számu tótság lakik, akik fajilag és nyelvileg egyek a cseh néppel.

Kétségtelen, hogy nagy hibákat követtünk el, amikor nem részesítettük megfelelő elbánásban azt a tótságot, amely a nemzet bujában, bánatában velünk osztozott, s mindig jó hazafi volt. A tótság mindig a leghivebben ragaszkodott a magyarsághoz, annak a csábító ígéreteknek ellenére, amelyeket a csehek tettek neki. A cseh Massarik-Benes-féle társaság szerződésének nem tett eleget, amelyet Pittsburgban kötöttek a tóttal, amely a tótságnak külön közigazgatást, hivatalos tót nyelvet és autonómiát biztosított. Mindezeket azonban nem tartották be a csehek.

A csehek és tótok között állandóan ellentétek vannak és igyekeznek őket a magyarokkal együtt bolsevista-kommunista agitációval tönkretenni. Teljes anarchia van a Felvidéken. Lábbal tiporják az erkölcsöket, amikor durva cseh katonák megrontják a tót lányokat, amikor komédiákból tanítókat és ledérnökökből tanítónököket faragnak. Ezek az iskolában megtagadják a vallást. A felvidéki tót állapo-

tokra jellemző Hlinkának, a tót hazafinak legutóbb megjelent könyve, melynek címe: „Láztítottam és lázítani fogok.”

A tótok már kinyújtották felénk kezüket és az erőszakosan összehozott ellenséges tábor széjjel fog hullni. A független tót köztársaságot Krakkóban már kikiáltották. Itt a budapesti cseh követségen megvesztegetések történtek és történnek, hogy hozzáférközzenek magyar állami iratokhoz. A párisi cseh követ-ség azt állítja, hogy Magyarországon a kormány vette át a csehellenes propaganda vezetését s hogy a magyar állam küldte Dvorcsákot Amerikába. A tót nép visszavágyódik az ezeréves Magyarországhoz.

Ezután ismertette azon indítványát, amelyet a Ház elé fog terjeszteni. Kívánja a tót autonómiát, még pedig olyanképpen, hogy a tótok a magyar parlamentbe tót minisztert delegálhassanak, a Felvidéken tót legyen a hivatalos nyelv és a tótok zászlóikat használhassák. Interpellációját végén felhívja Franciaország és a magyar nemzetgyűlés figyelmét Irányi Dániel 1871-ben mondott beszédére, amikor Magyarország országgyűlése tiltakozását jelentette ki Franciaország feldarabolása ellen.

Bethlen István gróf miniszterelnök: A

legsomorubb képet festette a tisztelt képviselő ur a Felsőmagyarországi állapotokról. A külügyminiszter ur a legmesszebbmenő intézkedéseket megtette, sajnos azonban, hogy a mai napig érdemleges választ még nem kaptunk. A népek szövetségéhez fogunk fordulni, hogy a békeszerződés pontjait minden állam respektálja. A kisebbségek jogai csak akkor biztosíthatók, ha szankciók vannak reá. Szeptember elején Apponyi Albert gróf és a külügyminiszter külföldre utaznak, hogy Magyarországnak a Népszövetségbe való felvételét sürgessék. Ha Magyarország a Népszövetségnek tagja lesz, akkor működése intenzívebb lehet a kisebbségek védelmére illetőleg. A magyar kormány mindent megtett és meg fog tenni a kisebbségek védelmének ügyében. Azok a tárgyalások, amelyek a cseh kormánnyal folytak, szintén a kisebbségek védelmének érdekében történtek, nem csupán gazdasági szempontból. A nemzetközi döntőbíróóság felállítására vonatkozólag utalok azon deklarációnra, amelyet a nemzetiségi kérdésben ebben a Házban már megtettem. Ehhez sem hozzátenni, sem elvenni valóm nincs. Kérem válaszlom tudomásulvételét.

A miniszterelnök választát Szmrecsányi és a Ház tudomásul vették.

A Millerand-féle kísérőlevél

A kormány nem türi az engedmények elhalasztását

A nemzetgyűlés mai ülésén szünet után **Benkő Gábor** interpellált.

Ausztria tőlünk területeket követel. A világtörténelemben ez a legbecstelenebb és a legfeketébb pont lesz. Az iskolás gyermekeknek fogják tanítani, hogy milyen aljasságokra volt egy nép képes a világtörténelemben, pedig mi Ausztriának a határait védelmeztük a Döberdön és Wolhyniában. *A magyarság fiatal generációjának százereit küldtük a haldába s ugyanakkor a Habsburg-rendszer Erdélynek megvédésére egy őrszemet sem juttatott.* No jadjuljon fel a magyar szív? Bécsben mindig így jártak el velünk szemben. Hiszen csak a közelmúltba, 48-ba kell visszatekintnünk, amikor Bécs volt az, amely nemzetiségeinket ellenünk lázította, s nemrégiben pedig a Károlyi-forradalom után Bécs volt az, amely Kun Bélának és Böhmnek a szarvát megnövesztette.

Ha Nyugatmagyarországon németül beszélnek is, az még nem jogosít fel senkit sem arra, hogy bolsevista fészekké tegye Nyugatmagyarországot. Bécs ma moszkvai aranyakkal fizetett központja a bolsevizmusnak. Nyugatmagyarországra vonatkozólag az volt a reményünk, hogy vagy egyáltalán nem adjuk át, vagy legalább is népszavazást rendelnek el.

Interpellációjában kéri a kormányt, hasson oda, hogy Nyugatmagyarország átadásának ideje elhalasztassék és hogy a trianoni békeszerződésnek ama súlyos pontjai, amelyek Ma-

gyarországot imperialisztikusnak jelentik ki, cáfoltassanak meg.

Bethlen István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy nem voltunk imperialisták, azt minden magyar ember tudja s azzal tisztában vagyunk mindnyájan. Nálunk nem voltak háborus uszítók, legfeljebb defetista uszítók. Mi voltunk azok, akik kijelentettük, hogy hajlandók vagyunk békét kötni minden kárpótlás nélkül és ezen kötelességünknek férfiasan eleget is tettünk volna.

A Millerand-féle kísérőlevelet minden tekintetben figyelembe tartjuk és mindazon előnyöket, amelyeket Magyarország részére biztosít, megragadjuk. A magyar kormány nem engedi meg, hogy azon engedmények, amelyek a levélben vannak, elhalasztassanak. A magunk részéről ébren fogunk efelett őrködni. A trianoni béke kényszerít bennünket az átadásra. Ezen levél alapján mindenkor jogunk van a határkiigazításra s abban a határkiigazító bizottságban, amely most alakult meg, nekünk is van képviselőnk.

A másik kérdésre vonatkozólag kijelentem, hogy a külügyminiszter ur jelezte, hogy Ausztriával szemben állami javaink tekintetében újabb tárgyalások indultak meg, amelyeknek során az állam érdekeit fogjuk szem előtt tartani. Mi arra törekszünk, hogy Nyugatmagyarország átadása be ne következzen addig, míg összes kívánságaink nem teljesülnek.

Benkő és a Ház a miniszterelnök választát tudomásul vették.

A pécsi bányászok Magyarország jövőjéért dolgoznak

Az előnyomulás tervszerűen folyik -- A szerbek csütörtök éjjelre tartoznak kivonulni

Pécs, aug. 23. A nemzeti hadsereget a mecsek-szabolcsi Györgyaknánál a bányamunkások nagy tömege harsogó éljenzéssel fogadta. A Himnusz elénekzése után **Nagy József** bányamunkás üdvözölte a bevonulókat.

A mai napon kitör az öröm a meghozott szabadság felett — mondotta többek közt — és megerősíti bizalmunkat egy szebb jövőben. A bányamunkásság magyarságáról tanuskodjék az a munkánk, amit a jövőben Magyarország újrafelépítésében ki fogunk fejteni, hogy naggyá és boldoggá tegyük szeretett hazánkat.

Soós altábornagy megköszönte az üdvözlést és lelkes beszédet intézett a munkássághoz:

Istentől nekünk adott jó jelnek veszem — mondotta, — hogy ebben a történelmi pillanatban, amikor három keserves év után megint itt leng a nemzeti szinben ragyogó

zászló, mindjárt munkástelepre lépett a nemzeti hadsereg.

Szeretetet hoztam a munkásságnak és mindenkinek, még azoknak is, akik a lelkiismeretlenektől félrevezette, megtagadták a hazát és a nemzetet. Keblemre ölelem a munkásságot, mint akik önzetlenül támogatják az én munkámat, de keblére öleli a magyar kormány és a Kormányzó is, (lelkes éljenzés), akitől üdvözlést is hozok a munkásságnak.

Pécs, aug. 23. Pécs város lakossága nemzetiszínű kokárdákkal járkal az utcán, ünnepi ruhában. A város még mindig zászlótengerben uszik. Ma délelőtt a Ferencrendiek templomában hálaadó ünnepi istentisztelet volt, amelyet a postások tartottak a felszabadulás öröme. A nemzeti hadsereg előnyomulása minden závaró incidens nélkül tervszerűen tovább folyik.

Pécs, aug. 23. Az első magyar vonat tegnap délelőtt érkezett meg. A vasúti forgal-

mat azonnal fel fogják venni Budapesttel, melyt az lehetséges lesz. A szerbek a vasuti szerelvények legnagyobb részét és a mozdonyokat 7 kivételével mind elvitték. A pályaudvar berendezéséből jóformán semmit sem hagytak meg és minden elmozdítható tárgyat elraboltak.

Pécs, aug. 23. Soós Károly altábornagy Horthy Miklós kormányzóhoz táviratot intézett, amelyben a pécsi lelkes fogadtatást jelenti, s ezeket írja:

"Baranya és Pécs sokat szenvedett népe a felszabadulás órájában lelkesedő bizakodással szeretettel, reménységgel néz Főméltóságod személyére, kibén Magyarország biztoskezü Kormányzóját, sok sebtől vérző hazánk új életrekelőjét látja. Midőn Pécs város visszacsatolását bejelentem, engedje meg Főméltóságod, hogy úgy a magam, valamint tisztjeim és legénységem, ugyszintén a bevonulásban résztvevő halóárok nevében a hosszú évek óta első örömteli nagy esemény alkalmából hódolatomat tolmácsoljam és szerencsekívánatainkat kifejezzem."

Pécs, aug. 23. A szerbeknek legkésőbb 25-én éjjel 12 órakor kell elérniök a trianoni békeszerződésben megállapított határvonalat.

Szerb amnesztia

Belgrád, aug. 23. Tegnap délelőtt temették el ünnepi külsőségek között Péter királyt. A Sabor-templomban szentelték be, azután Toplára vitték.

Belgrád, aug. 23. Sándor király trónralépésének proklamálásakor jelent meg az általános amnesztia-rendelöt, amelyet most készít elő az igazságügyminiszterium. A *rendelet széleskörű amnesztia biztosít a nagyszámú magyar politikai foglyoknak*, ellenben a kommunistákkal szemben nagyon óvatos.

Elnapolták a nemzetgyűlést

Budapest, aug. 23. A nemzetgyűlés mai ülésének végén Bethlen István gróf miniszterelnök bejelentette, hogy Magyarország Kormányzójától leirat érkezett a nemzetgyűléshez és kérte annak ismertetését. Az elnök felolvasta a Kormányzó leiratát, amely a következő:

"Magyarország nemzetgyűlésének kormányzó üdvözlötem! A miniszterelnök előterjesztést tett, amely szerint a nemzetgyűlést augusztus 23-ával kezdődően elnapolták jelentem ki. Kelt 1921 augusztus 22-én. Horthy Miklós kormányzó s. k. Bethlen István gróf miniszterelnök s. k."

A Ház a leiratot tudomásul vette, mire az elnök kellemes szünetet kívánva a nemzetgyűlés tagjainak, az ülést 3 órakor berekesztette.

Véres merénylet a dinnyeföldön

Egy vakmerő tolvaj revolverével leterített egy vákáncsost

Tegnapra virradó éjszaka fél 2 órakor a Hadházi-úton levő 115. számú vasuti ör, aki egyben sorompóór is, telefonon arról értesítette a vasuti állomáson levő rendőrségi kirendeltséget, hogy a Nagyerdőn, a régi katonai lövölde mellett elterülő tisztáson egy embert ismeretlen tettesek revolverlövéllyel súlyosan megsebesítettek. A kirendeltségből hajtányon nyomban kiszálltak a helyszínre, ahol megállapítást nyert, hogy a merénylet áldozata Béres Imre Kinizsi-utca 47. szám alatt lakó vákáncsos.

Béres Imre még a tavasszal egy kis parcellát bérelt a városi földekből, hol már érett dinnyék gömbölyödtek. Ejszakára a dinnyék őrzőjére kint akart maradni. Már közel 1 órára járt az idő, amikor Béres észrevette, hogy 3 ismeretlen egyén az érett dinnyét dőzsmálja. Rájuk kiáltott, ám ezek nem álltak meg, hanem eldobálva a lopott dinnyéket, futásnak eredtek. Béres a menekülő tolvajok után futott, miközben riasztásul a levegőbe lött revolveréből. Már majdnem elfogta az egyik tolvajt, mikor az *hirtelen megfordult és közvetlen közelségtől Béresre lött. A golyó talált s a következő pillanatban Béres Imre eszméletlen állapotban, véresen terült el a dinnye száraz indái között, mialatt a merénylőknek sikerült elmenekülni.*

A lövés zajára elősietett a közeli 115-ös órházból az ör, aki, mikor a leterített Béres Imrét megpillantotta, azonnal visszarohtant és telefonon nyomban értesítette a rendőrség pályaudvari kirendeltségét. A kevéssel utóbb megérkezett rendőrség a szerencsétlenül járt vákáncsost behozta a pályaudvarra és a nyomozást megkezdte. Az átlőtt mellü Bérest aztán a mentők beszállították a közkörházba, hol még az éj folyamán műtétet hajtottak végre rajta. Megjelent a súlyos betegnél az ügyeletes rendőrtiszt is, aki az esetről hivatalos jegyzőkönyvet vett fel s minthogy a sérült állapot annyira válságosra fordult, hogy már papot is hoztak hozzá, még azon éj folyamán értesítette a vizsgálóbíró is.

A vizsgálóbíró aztán tegnap reggel megjelent a kórházban s a beteget kihallgatta. A

jegyzőkönyv szerint a támadó közvetlen közelségtől lött Béresre. A golyó mellén testébe fúródott s a tüdön keresztül a hátlapockán jött ki. A kezelő orvosok véleménye szerint halálos sebet ejtett a támadó s *Béres életbenmaradásához kevés a remény.*

Az államrendőrség a vakmerő támadásból kifolyólag megindított nyomozást lezárta és mivel a merénylet nem a rendőrség örterületén folyt le, az iratokat áttette a csendőrséghez.

Értesülésünk szerint a csendőrség tegnap délelőtt már erőlyesen megindította a nyomozást, de még tegnap délutánig semmi eredményt nem tudtak elérni. Béres állapota egyformán válságos. Néha-néha eszméletén van, de legtöbbször önkívületi állapotban nyög a közkörház egyik kórtermében.

Elszakított véreink védelme

Ellenségeink hiéna-politikát folytatnak - Békebiróság alakul

Budapest, aug. 23. A nemzetgyűlés mai ülésén Haller István interpellációt intézett a külügyminiszterhez elszakított testvéreink számára a trianoni békeszerződésben biztosított jogoknak a "gyözők" részéről lépten-nyomon történő durva és önkényes megsértése miatt. A külügyminiszter megnyugtató választ adott.

Az elszakítottak rettenetes állapotban vannak, mondotta Haller. Azok, akik mentők gyanánt jöttek, zsarnokaik lettek. Az antant vállalta azt a feladatot, hogy humánus állapotokat fog megteremteni és hogy a magán, politikai és gazdasági szabadságot meg fogja védelmezni, amint azt mi magyarok megvédelmeztük. Nekünk tehát jogunk van figyelmeztetni arra, hogy ezt a kötelességet teljesítsa. Magyarország önálló politikát akar csinálni, miután lerázta magáról azt a kapcsolatot, amely miatt évszázadokon át nem tudott kifejlődni.

A szuronyok által alapított hatalom előbb-utóbb megdő. A mostani hatalomnak megdőlése hamar be fog következni. (Nagy taps.) Európához, Franciaországhoz fordulunk, hogy biztosítsa azokon a területeken is a békeszerződés betartását, amelyeket tőlünk elvettek s amelyek egy kulturnemzet kezéből kulturálatlan nemzetek kezébe kerültek. A magyar polgárok birtokait kényszer-bérlébe adják s az ebből befolyó összegeket a tulajdonosok már két év óta nem kapják kézhez. Ez világos megsértése a trianoni békének.

A békeszerződés szerint *döntőbírósgó* kell alakítani a ratifikálás utáni három hónap alatt, hogy az ott rekedt állampolgárok vagyónát biztosítsák. Egy másik nagy igazságtalanság az, hogy 1917. évre visszamenőleg vetik ki az adókat a magyar állampolgárok birtokaira. Ami ott történik, az hiéna-politika, halottrablás.

Ausztriának meg kell jegyeznie, hogy ha a hűlen barátból ellenség lesz, akkor nem vehetjük figyelembe az ő sorsukat, hiszen a *halottrablók közé álltak*. Ha Ausztria elvágja azt a köteléket, amelyik eddig össze voltunk kötve, akkor elpusztul az ő saját élete is.

Bánffy Miklós gróf külügyminiszter válaszol az interpellációra.

A nagy antantnak kötelessége szerződésének ama pontjait is tiszteletben tartani, amelyek a tőlünk elszakított véreink jogait védelmezik. En azt hiszem, hogy ez a kérdés a nemzetek szövetségének valóráválásakor lesz majd megoldható legjobban, vagy pedig közvetlen tárgyalás révén. Így az általam vezetett marienbadi tárgyalásokkal is közelebb jutottunk a megoldáshoz s ennek a megoldásnak további munkálásán dolgozunk. Semmi esetre sem mondhatunk le ama jogainkról, amelyeket a békeszerződés véreink számára biztosít. — Most foglalkozunk a békebiróság megalkotásával.

A választ úgy az interpelláló képviselő, mint a Ház tudomásul vették.

NAPI HIREK

A Tisza-internátus felavatása

A debreceni tudományegyetemi Tisza-internátus javára tartandó ünnepek rendező bizottsága tegnap délután 5 órakor *Miskolc*-y Lajos főispán elnökle alatt ülést tartott. Az ülésen végleges megállapodás történt az irányban, hogy az internátus és monza felavatását f. évi szeptember 18-án tartják meg.

A menzát és internátust a déli órákban *József* főherceg fogja megnyitni. Este ünnepi diszeloadás lesz a Csokonai színházban melynek rendezésére *Stern* Aurélt, a Nemzeti Zenede igazgatóját kérte fel a bizottság.

A felavatási ünnepség alkalmából nagyszabású sportünnepély is lesz, melynek programját a bizottság a következőkben állapította meg:

1. Galamb és gömblovó verseny.
2. Rendörkutya verseny.
3. Szemere-céllövészet.
4. Mükotorék-verseny.

A nagyszabású és impozáns ünnepek iránt országos érdeklődés nyilvánult már eddig is.

A szünügyi bizottság ülése. Debrecen város szünügyi bizottsága csütörtökön délután 5 órakor, *Csóka* Sámuel h. polgármester elnökle-tével a Városháza közgyűléstermében ülést tart. Az ülésen fogják megtárgyalni a Csokonai színház néhány jelentősebb ügyét, továbbá Kardoss Géza szünigazgató egy pár megszívlelendő kérélmét. Többen fel fognak szólalni, miért is az ülés érdekes lefolyásának ígérkezik.

Szabolcsvármegye a magyar kultúráért.

E címen méltattuk a "Hajdudföld" augusztus 2-iki számában Szabolcsvármegye közgyűlésének azt a nemes elhatározását, mellyel 400 ezer koronát ajánl fel alapítványul a debreceni tudomány-egyetemen felállítandó Tisza-internátus céljaira. Ez örvendetes határozatról *Mikecz* István alispán még annak idején táviratban értesítette dr *Pokoly* József egyetemi rektort, míg most megérkezett az internátus ünnepély orsz. rendezőbizottságához a véghatározat hivatalos kiadványa, mely szerint a közgyűlés arról is gondoskodott, hogy már a most kezdődő félévre is biztosíttassék két ifju ellátásának költsége a törvényhatóság milléniumi alapjából. Az alapítvány kamataiból kizárólag szabolcsmegyei származású ifjak s ezek között elsősorban közhivatali alkalmazottak családtagjainak internátusi ellátásával felmerülő költségek fedezendők.

Augusztusi csillaghullás. A kormányzó augusztus 20-án kelt magas elhatározásával 1920. november 1-iki ranggal *Koszaros* Gábor, *Vághó* József, *Fekete* László és *Bocsányi* Andor végzett ludovikásokat a debreceni gyalogezredhez hadnagyoknak kinevezte.

A város a tisztii tenisz versenyen. A tisztii teniszverseny rendezőbizottsága meghívta a debreceni városi tanácsot a szombat és vasárnap végbemenő teniszversenyre. A tanács a meghívást tudomásul vette, egyben 300 koronát a rendezőség rendelkezésére bocsájtott, hogy azon versenydíjat tüzzön ki. A teniszversenyen a városi tanácsot *Csóka* Sámuel h. polgármester és *Csürös* F. dr. kulturtanácsnok fogja képviselni.

Az autó elé került fiu Tegnap délelőtt a Széchenyi- és Piac-utca sarkán súlyos bal-
eset történt. **Várady Gyula** földbírtokos gép-
kocsija elé került **Molnár Gyula** 11 éves fiu.
Az autó a fiut elütötte és arcán, valamint lá-
báján megsértette. Az autó a fiúcskát felvette és
beszállította a kórházba. A rendőrség a bal-
esetből kifolyólag vizsgálatot indított az irány-
ban, hogy vajon kit terhel a felelősség.

A városi sertéshizláló bérbeadása. A
város tulajdonát képező Lamprecht-féle disznó-
hizláló 3 évre való hasznóbérbeadására tegnap
tartották meg az árverést. Dr. **Orosz Árpád**
tb. aljegyző délelőtt 10 órakor nyitotta meg
az árverést. A kikiáltási ár 3000 korona évi
bér volt. Több árverelő közül leg többet ígért
Rosenfeld Albert debreceni lakos: évi 6500
korona bért, míg **Balogh István** évi 6200 K.

Agyguta. **Joó Piroska** Burgondia-utcai
79 éves lakos tegnap lakásán összeesett s ke-
véssel utóbb meghalt. Halálának oka agyguta.
A mentők az anyóka hulláját beszállították a
kórház hullaházába.

„Az Intercontinentale“ nemzetközi
s állítványozási és közlekedési részvénytársas-
ság mai hirdetésére felhívjuk az olvasók fi-
gyelmét.

SPORT.

Ki lesz az új elnök? Ez a kérdés foglal-
koztatja ma az atletikával foglalkozó egyesü-
leteket s sportembereket. Nagy agitációs foly-
nak különféle pártok és verziók szerint. Ezek
nagy része nem az elnök személyével van kap-
csolatban, hanem az egyesületek azon kívánsá-
gával, hogy lehetőleg egy egyesület csak egy
szavazattal legyen képviselve az intéző bizott-
ságban. Bár ez nincs szabályban lefektetve,
kölcsonös főakarattal és kompromiszum alapján
kivihető lenne. Elnöknek **Zöld József** tanács-
nokot ajánlják, ki régi atléta s a MASz ügyei-
ben is nagy jártasságot árul el. Megválasztása
biztosnak tekinthető.

Bizottsági ülés eltolása. A DTE közgyűlésére
való tekintettel az MLSz kerületének összes bizottsá-
gai: úgy mint intéző, fegyelmi, gazdasági és bírókúldó
bizottságok a mai nap helyett holnap 18 órakor tart-
ják meg tárgyalásukat.

Tiszti teniszeremény. Ma tegnap vette kezdetét a
tiszi tennis kör versenye, mely szokatlan érdeklődést
vonzott maga után. Az első verseny már reggel 7 óra-
kor kezdődött, hol 2 egyes verseny **Várady Szabó San-
dor,** **Géber Mihály,** **Bockó Béla,** **V. Szabó György** ki-
váltak osztályozóba jutni. Délután 15 óra 30 perckor
Benedek Géza, **Tamassy Z.** single mérkőzése, mely
erős küzdelemnek ígérkezik, kerüli eldöntésre **Br. Or-
bán R., V. Szabó Andor,** **Benedek Z.** és **Kovács Gy.**
mérkőzéseivel kapcsolatban. Bajos megállapítani a
győztest **Bernáth Anikó** s **Nagy Ilonka** között folyó
viadalból is. A páros versenyekben **dr. Zempléni-Csa-
nak** és **Géber-V. Szabó György,** míg a vegyes páros
handicaphól **Nagy Ilonka-Benedek Géza** és **Csóka**
Mannyi-V. Szabó Andor küzdenek a győzelemért.

DTE közgyűlése. A Debreceni Torna Egyesület
ma délután 17 órakor a városháza tanácstermében tartja
közgyűlését. Az egyesület tisztikarát fogja a közgyűlés
megválasztani, melyet a múlt évi botrányba fútt köz-
gyűlésen felújítani nem volt képes.

Törvénykezés

§ Elítelt oláh detektív. Az oláh megszá-
lás alatti zavaros időkben **Kiss Gyula** az oláh
szolgálatába szegődött s eleinte egy oláh
ezredes sofőrje volt, később pedig mint det-
ektív követte el a gázságok egész sorozatát
Kiss Zoltán és **Kiss Gábor** közreműködésével.
Fegyveres oláh katonákkal járt rekvirálni
és csak akkor volt engedékenyebb, ha pénzt
tudott áldozataitól kizsarolni. Saját apásától,
Dobár Mihálytól is rekvirált.

A kir. törvényszék **Nagy Kálmán** dr ítélő-
táblai bíró elnöklete alatt működő tanácsa ma
vonta felelősségre a Kisseket, akik közül **Gá-
bornak** közben nyoma veszett.

Számos tanut hallgatott ki a bíróság,
akik mind terhelően vallottak. **Kiss Gyula** ta-
gadott és kényszerhelyzetével védekezett.

Délután hirdette ki **Nagy Kálmán** elnök
az ítéletet, mely szerint a bíróság **bűnösnek**
mondotta ki **Kiss Gyulát** hűtlenség, orgazda-
ság, zsarolás, személyes szabadság és magán-
laksértés bűntetteiben és ezért **öt 5 évi börtön-
büntetéssel** sújtotta **Kiss Zoltánt** pedig 5 hónapi
fogházra ítélte.

Az ügyész és a vádlottak fellebbezést
jelentettek be.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Az amerikai Pathé-filmgyár remekét a
Szemben a nagy Oceánnal című 5 felvonásos
amerikai halászdramát mutatja be az Apolló,
gyönyörű felvételek, művészi rendezés.

A Brixtoni keselyű, amerikai detektív
dramamásodik része: A Texasi kincsesbánya
6 felvonásban kerül ma bemutatásra a Vigzín-
ház-mozgóban. Elejétől végig érdekesítő és
újserű ez a trükkökkel telített hatalmas film-
alkotás. Előadások 7 és 9 órakor. Jegyelővét
d. e. 10 óratól.

Ha megfújják a trombitát! A jelenkor
legszebb hazafias moziszkiccse 4 felvonásban.
Symphonikus zenekarkísérettel, táncsal, dalok-
kal. Siessen magának helyet biztosítani az
Urániában. Jegyelővét!

Kitűnően bevált rendszert létesített az
Uránia új vezető igazgatója azon ötletével, hogy
néha több képből álló műsort mutat be. Igen
sokan szeretik ezt. Így a mai műsor pl. négy
képből áll. 1. Pathé-Hiradó. Világsemények.
2. Magasugrás verseny. Sport felv. 3. Zártkörű
étterem. Rendkívül mulattató jelenetek, a fő-
szerepben a közkezdelt „Ó“ (Herald) amerikai

burleszk komikus. 4. Éjfél-i látogatás. Egy vég-
rendelet története, dráma 5 felvonásban. A fő
női szerepet **Priscilla Dean** amerika nagy mű-
vésznője creálja. Előadások este 7 és 9 óra-
kor. Jegyelővétel d. e. 10-12, d. u. 5-től.

A tőzsde

Zürichi zárotőzsde aug. 23. (MTI.) Berlin 675, Hol-
land 183 25 Newyork 592, London 2168, Páris 4560, Milánó
2490, Brüsszel 4490, Koppenhága 96.75, Prága 685-
Budapest 149, Zágráb 325, Bukarest 700, Varsó 24,
Bécs 0'67, Osztrák lebélyeg 60.

Budapesti zárlat aug. 19. (MTI.) Magyar hitel 1610
Osztrák hitel 625, Angol-Magyar bank 7.35, Leszámit
bank 700, Magyar-Olasz bank 300, Jelz hitelbank 254
Keresk. bank 6575, Pesti hazai első 19580, Borsod-
miskolci 32.00

Valuták. Napoleon 1220-40, Angol font 1440-
1460, Dollár 387-397, Francia frank 3050-400, Márka
447-457, Lira 1630-1650, Osztrák kor. 36-37,
Rubel 4450-4550, Lei 475-485, Sokol 457-67, Svájci
frank 6575-6675, Korona dinár 845-855, Frank dinár
835-845, Lengyel márka 16-17.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat,
ezüstöt legeslegdrágábban
vesz **Simon György**
DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Apró hirdetések.

Tanulóknak

ruházati osztályunkba és
fűszerüzletünkbe 4 közép
iskolát végzett jó megje-
lenésű fiukat felvesszünk.
Köztisztviselői Fogyasz-
tási Szövetkezete.

Molykár ellen

szörme és tollruhák megörzö-
dését a legnagyobb biztonságban
beraktároz **KOVÁRY és ALT-
MANN** Piac-utca 42.

Debreczeni Gazdák

Bankja Részvénytársaság
Kossuth-utca 17. Kölesö-
nöket folyósít házakra, -
földekre és értékpapírokra
Betéteket elfogad, a befé-
tek után kamatot ad. Er-
tékpapírokat és idegen
pénzeket vásárol és elad.
Elfogad értékeket megör-
zés céljából és bérbe ad
(safe deposit) páncéltreke-
szeket. Takarékpénztár és
bankügyletek minden ága-
zatával foglalkozik. Felek-
nek minden pénzügyi mű-
veletnél rendelkezésére áll.

**Bélyegzőgyár
és vésőintézet**

PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Egy

1500 literes tölgyfa és egy
1600-1800 literes fenyőfa
kád eladó. Értekezni lehet
özv. **Győrössy Mór**icnéval
Hajduböszörmény.

Forgács István

műorás
Bádogos-u.

Makulatura öt kilós
tételben kapható
lapunk kiadóhivata-
lában.

FÉMONTÓDE!

Bronz, réz, alumínium **Pauló**
utb. üntőse: vállalja
Ferencz Debreczen Zápelya-
utca 13. Telef. 430.

Tej

uradalomból jött uapon-
kint kapható. Csapó-utca
55. jobbra.

KIRKANCOK

felvételnek fix fizetés-
sel és jutalékkal
a kiadóhivatalunkban

Asztalossegédek

és gépmunkások felvétel-
nek Weinstock butorgyár-
ban.

ÉRTESETÉS!

A nagy vízhiány miatt a leg-
több községben a kenderkört
nem lehet kiáztatni.

**Herceg Odescalchi-féle Rétközi
Kendergyár, Rétközön**

a kenderkörtöket legmagasabb
árban beváltja, vagy pedig fo-
násra alkalmas szőzre, eset-
leg kötélárura becsereéli.

Poloskairtást

vállal felelősséggel
helyben és vidéken
RÁTHONYI GÁBOR
hatóságilag engedélyezett főregirtó
Cegléd-utca 18

Mindenemű
könyvkötői munkát, dobozokat pas-
partut, bőrtárcát
és kézszoruzalag felírást készít
VARJAS PÁL
könyvkötő-bőrdíszműves Egyháztér 3. sz.
Bank a biztosító intézetek könyveinek
javítását a helyszínen is végzek.
Copia kötések a legjutányosabb árban.

BÉKEBELI
KOKSZ
szobafűtéshez most még má-
zsánként 550- koronáért
és ócska ablakok, ajtók
kaphatók a gázgyárban.

PICARD CIRCUS

Naponta nagy előadások.
A teljes műsor után nemzetközi
BIRKOZÁSOK
köztük mindig **Czája József.**

Telefon szám:
81. szám

Távirati cím:
INTERCONT

„Intercontinentale“
SZÁLLITMÁNYOZÁSI ÉS KÖZLEKEDÉSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ezelőtt **HOFFMANN S. és V.**
DEBRECENI IRODÁJA:
SZENT ANNA-UTCA 13. A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank helyiségében
FOGLALKOZIK:
A nemzetközi kivitell és behozatali forgalomban úgy vasuton, mint hajón
teljesítendő áruszállítások lebonyolításával.
Az összes külföldi nagyobb gőcpontokon, valamint a határállomásokon
fennálló telepei útján biztosítja a szállítványoknak a határállomásokon való
akadálytalan és közvetlen átmenetét.
Közvetlen díjtételekről, kiviteli és behozatali engedélyekről és a leg-
kedvezőbb szállítási módokról készséggel ad felvilágosítást és felhívásra
konkrét ajánlattal szolgál.
Rendszeres gyűjtőforgalmat tart fent a jelentékenyebb külföldi viszony-
latokban.
Elvállalja a külföldi rendeltetésű kocsirakományu élelmiszereknek és
borküldeményeknek kíséret mellett külön vonatokkal való gyors továbbítását.